

Bhuku ra Joere na Kereke yeSeventh-day Adventist yeRaodhikea - Nhamba Gumi neNomwe

Jeff Pippenger
2025-12-23

លេខដប់បួន

Makala ya mwisho tuliimaliza tukiwa bado hatujakamilisha kulizingatia unabii wa Abramu na Paulo, ambao mstari juu ya mstari huzalisha kipindi cha miaka 430, kilichoundwa na miaka 30 ikifuatiwa na miaka 400. Nadhani kuna baadhi huko katika ulimwengu wa theolojia ambao huenda wakaiona ile miaka 30 kuwa ni kipindi kinachofuata miaka 400, lakini kwa jinsi suala hilo hushughulikiwa kwa ujumla, ile miaka thelathini huwekwa mwanzoni mwa kipindi hicho. Je, ni miaka 400 ikifuatiwa na 30, au ni 30 ikifuatiwa na 400? Ni thelathini ikifuatiwa na mia nne, kwa maana wapo mashahidi wengi wa kuthibitisha kipindi cha miaka thelathini, kilichounganishwa na kufuatiwa na kipindi cha pili cha kinabii.

Josefa akanga ava namakore makumi matatu okuberekwa paakatanga kushandira Faro muna Genesisi 41:46. Ipapo pakatanga makore manomwe ezvizhinji, akazoteverwa namakore manomwe enzara. Josefa, somufananidzo waKristu, paakanga ava namakore makumi matatu, akateverwa nenguva mbiri dzemazuva 2520. Kristu paakanga ava namakore makumi matatu, kwakatevera nguva mbiri dze1260, idzo pamwe chete dzinoita 2520; izvo zvinozobatana nenguva nomwe pamusoro poushe huviri.

Davidi a vha a na miñwaha ya furaru musu vha tshi vha khosi, nahone vha vhusa miñwaha ya mahumi maña, sa zwe zwa ñwalwa kha 2 Samuele 5:4. Davidi u imela Kristo nga tshifanyiso; nahone musu Kristo a tshi vha na miñwaha ya furaru, vho lovhedzwa, zwenezwo vha takulelwa sogani lwa mañuvha a mahumi maña; nahone nga murahu ha mvuwo Yavho, ye ya fanyiselwa nga ndovhedzo Yavho, vha dzula vha tshi funza vhafunziwa nga muthu lwa mañuvha a mahumi maña. Kha tshifhambano, u fheliswa ha Yerusalema ho imiswa nga khathutshelo lwa miñwaha ya mahumi maña, zwi tshi elana na miñwaha ya mahumi maña ya u fela sogani mathomoni a ñivhazwakale ya mulanga wavho.

Ezekiel akanga ava namakore makumi matatu okuberekwa paakadanwa kuva muporofita muna Ezekieri 1:1. Handizotori nguva zvino yekukurukura nguva yakatevera gore raEzekieri remakumi matatu, asi ndichapinza pano muchidimbu pfupiso yeAI yezvokwadi dzakatotsigirwa pamusoro pokuti ushumiri hwake hwakatora nguva yakareba sei. “Zviporofita zvaEzekieri zviripakati pezvakanatsoronedzerwa namazuva muTestamende Yekare, zvine mazuva gumi namatatu akatsanangurwa pachena mubhuku rose. Aya ose anoverengwa kubva pagore rokuendeswa kwaJehoyakini muutapwa (597 BCE segore rokutanga), zvichipa hwaro hwakajeka hwekutevedzana kwenguva hunotambanuka kwamakore anenge makumi maviri namaviri.”

Yesu aiva nemakore makumi matatu paakabhabhatidzwa, uye akabva asimbisa sungano nevazhinji kwevhiki imwe.

Antekristo anaongozwa kinabii kwa kielelezo cha Kristo, na kama vile Kristo alivyokuwa na miaka thelathini ya matayarisho kabla ya kuanza kazi yake kama Kuhani Mkuu wa Mbinguni, ndivyo pia kipindi cha kinabii cha miaka thelathini cha matayarisho, kilichotambulishwa kwa antekristo, kilivyokuwa kutoka kuondolewa kwa “ya daima” mwaka 508 hadi mwaka 538, wakati upapa ulipowezeshwa kuwa kuhani mkuu bandia; kama vile Kristo alivyotiwa mafuta kwa nguvu katika ubatizo wake, vivyo hivyo miaka 1260 ya giza la kipapa ingelingana na siku 1260 za nuru safi za Kristo tangu ubatizo wake hata msalabani, jambo linalopatana na jeraha la mauti la upapa mwaka 1798.

A huna imwe ya nyengo ziwiri izi zam’mbuyomu zomwe zimayamba ndi nyengo ya zaka makumi atatu, imayamba Abram asanatengere sitepe yake yoyamba mu ndondomeko yake ya pangano ya masitepe atatu. Choncho, ya Abram ndiyo yoyamba kutchulidwa, ngakhale zikanatheka kukhala choncho kokha, itatsimikiziridwa ndi umboni wachiwiri wa Paulo. Pamene Paulo analemba mawu ake, ulosi wa zaka 400 unasanduka ulosi wa zaka 430, womwe uli ndi zaka 30 zoyambirira zosiyantsidwa ndi nyengo yomaliza ya nthawi.

Ndzi tiyisekisa hi ku ya hi vumunhu bya Kriste, hilaha byi yimeleriweke hakona tanihi Alfa na Omega, leswaku eka endlelo ra ntwanano ra lava dzana na makume mune wa magidi, lava nga omega eka vuprofeta bya Abram na Pawulo bya swiyenge swimbirhi swa malembe ya makume manharhu—endzhaku ka wona ku landzela malembe ya mune wa madzana—ku fanele ku va ni lexi fambelanaka na rona eka omega ya matimu ya ntwanano, ku nga matimu ya ku funghiwa ka lava dzana na makume mune wa magidi. Nkarhi wa malembe ya makume manharhu, lowu landzeriwaka hi nkarhi wun’wana lowu hambaneke, wu fanele ku hetiseka hi ndlela leyi nga tirhisiki nkarhi, kambe yi hetisisa vuprofeta bya xisekelo bya Abram bya malembe ya 430. A swi ta va swinene loko u tlhela u hlaya xivulwa lexi hundzeke, kutani u tlhela u vuya eka mhaka leyi u ya emahlweni.

Yesu, Yusufu, Daudi na Ezekieli wote walikuwa katika miaka thelathini ya maandalizi kwa ajili ya kazi ambayo ingeonyesha kwa mfano watu wa Mungu katika siku za mwisho. Ezekieli nabii, Yusufu akimwakilisha Kristo kuhani, na Daudi mfalme. Alama nne, lakini moja ya alama hizo inayomwakilisha Kuhani Mkuu wa Mbinguni ina mwakilishi wa kibinadamu na wa Kiungu. Mashahidi hao wanne wote wanapatana na miaka 30 ya Abram ikifuatiwa na kipindi cha kinabii.

Mpinga-Kristo akagadzirirwa kwemakore makumi matatu, ndokuzopiwa simba kwemakore ane chiuru nemazana maviri nemakumi matanhatu kusvikira agamuchira rufu rwake rwekutanga muna 1798. Ndiye chiratidzo cherufu rwechipiri, nokuti anozofazve nguva yomukova wenyasha painovharwa. Rufu rwechipiri irworwo rufu rusingaperi. Tinoshumira Muponesi akamuka, nokuti Kristu haana kufa nokusingaperi; haana kufa rufu rwechipiri. Apo ronda rinouraya roumapapa richiporeswa, Zvakazarurwa 13 inoratidza kuti achatongazve kwemwedzi makumi mana nemiviri, zvinomirira nguva yechiporofita, isina chinhu chenguva.

Apo adzukiwa pa Sunday law, gulu lankhondo limene limatsutsana ndi ntchito yake ndi awo amene anaukitsidwa pa mapeto a masiku atatu ndi hafu a Chivumbulutso 11. Mphamvu ziwiri zoukitsidwanso, zonse ziri zizindikiro, imodzi ya Sabata la tsiku lachisanu ndi chiwiri ndipo imodzi ya dzuwa, zimakhala malo owerengera a dziko lonse lapansi, pamene anthu akupanga chisankho chawo chomaliza cha moyo kapena imfa.

Pa mutemo wa Sondo, anitikiristu, amenenso ndi chilombo, adzaimira mgwirizano wa magawo atatu wa chinjoka, iye mwini (chilombo), ndi mneneri wonama. Mphamvu zitatu zimenezo zidzagwirizana kulimbana ndi mpingo wa Mulungu, umene uyenera kukwezedwa pamwamba pa mapiri onse. Mpingo wa Mulungu wopambana uli ndi zaka makumi atatu za kukonzekera, osati zaka makumi atatu zenizeni, koma nthawi yokhazikika ya uneneri imene ili ndi makumi atatu omangiriridwa nayo, ndipo ikadali yogwira ntchito monga uneneri pambuyo pa lamulo la mu 1844, losonyeza kuti kugwiritsiridwa ntchito kwa nthawi ya uneneri kunalibenso kovomerezeka. N'zosavuta kuona kuti zaka makumi atatu zimaimira nthawi ya kukonzekera ya mneneri, wansembe, ndi mfumu amene, monga mpingo wopambana, adzaimira ufumu wa ulemerero. Mboni zinayi za Ezekieli, Kristu, Yosefe, ndi Davide zimaimira ulamuliro wa ufumu wa Mulungu m'nthawi yomweyi imene upapa ndi mgwirizano wa magawo atatu akutsogolera dziko ku Aramagedo.

Ekleziya yomwe yapambana idzakwezedwa pa nthawi ya lamulo la Sande ku United States, ndipo malinga ndi umboni wa Chipangano Chakale ndi Chatsopano, anthu a chipangano, omwe ndi zana limodzi ndi makumi anayi ndi anayi zikwi, adzakhala ufumu wa ansembe.

Nanyiwo, sa mabwe amoyo, mukumangidwa kukhala nyumba yauzimu, unsembe woyera, kuti mupereke nsembe zauzimu, zovomerezeka kwa Mulungu mwa Yesu Khristu. 1 Petro 2:5.

Vaprista vaifanira kuva nemakore makumi matatu okuberekwa pavaitanga kushumira mutembere; saka pane nguva isati yasvika mutemo weSvondo umo uprista hunogadzirirwa kushanda sechibayiro chinozunguzirwa chechibereko chokutanga. Vaprista ava, avo vari zviuru zana namakumi mana nezvina, vanomiririrwa savaRevhi muhurongwa hwokunatswa hunoitwa neMutumwa weSungano. Pane nguva yechiporofita inotungamirira kumutemo weSvondo, umo hurongwa hwokunatswa hunogadzirira ushumiri hwakaitwa vatsvene nokuda kwenguva yemvura yokupedzisira. Kugadzirirwa kunopera pamutemo weSvondo; naizvozvo, nguva yemakumi matatu inomirira kugadzirirwa kwevaprista, zvichienderana nezera rainodiwa romuprista. Kristu saMuprista Mukuru akatanga ushumiri Hwake ava nemakore makumi matatu, uye nokuti Josefa anomirira Kristu nomufananidzo, naiyewo akatanga kushumira ava nemakore makumi matatu. Kristu wenhema akava nemakore makumi matatu ekugadzirirwa; saka tine zvapupu zvitatu zvinoratidza kuti nguva yemakore makumi matatu inomirira kugadzirirwa kweuprista.

“නවදුරටත් නුදුරහි ඇති මහා ජීර්ණය දඹේයන්වහන්සේ විසින් පත් නොකළ අයව වන් කර දමනු ඇත; එවිට උන්වහන්සේ පසු වැස්ස සඳහා සුදානම් කළ පවිත්ර, සත්ය, ශුද්ධිකෘත සේවකන්වයක් ඇති කරනු ඇත.” Selected Messages, book 3, 385.

Sisi White anafundisha kwa uwazi kwamba kila mara kanisa linapokuwa safi, Roho ya Unabii hutenda kazi. Wakati suala kuu litakapoyapalilia mbali magugu, mtakuwa na huduma iliyotakaswa, iliyoundwa na Yesu na Yusufu kuhani, ambaye ni wa Uungu na wa kibinadamu kwa pamoja; Yesu na Ezekieli nabii; Yesu na Daudi mfalme. Wale wanaoandaliwa kwa kipindi kinachoashiriwa na miaka thelathini, watakuwa miongoni mwa wale mia moja arobaini na nne elfu, nao wanawakilishwa kama manabii, makuhani, na wafalme. Hawa wanadamu watatu wote ni alama za kibiblia za kazi ya Kristo kama nabii, kuhani, na mfalme; kwa hiyo, namba thelathini hutuwezesha kufahamu kwamba katika kila moja ya makundi haya matatu yanayozalishwa na alama za kibiblia za wale walioandaliwa kwa miaka thelathini, yanapounganishwa pamoja na Kristo, huwakilisha muungano wa Uungu na ubinadamu. Hivyo basi, wale makuhani wanaoandaliwa katika kipindi cha mfano cha miaka thelathini wanawakilishwa kama bendera ya Uungu uliunganishwa na ubinadamu.

Mwedzi ina makumi mana nembiri yokupedzisira yokuteurwa kweropa kweupapa inoitika panguva imwe cheteyo Kristu achifamba pakati pavanhu kwemwedzi ina makumi mana nembiri ari mumunhu wavadzidzi Vake. Mwedzi ina makumi mana nembiri yeuranda nokudzvinyirirwa inoguma norusununguko, sezvinomiririrwa namakore ana mazana mana namakumi matatu ouporofita hwaAbrama hwakapetwa kaviri. Makore ana mazana mana aAbrama anoguma pakusunungurwa paGungwa Dzvuku, uko kuri mufananidzo weBhaibheri unozivikanwa zvikuru wokuvharwa kwenguva yenyasha, pakupera kwemwedzi ina makumi mana nembiri yokufananidzira yapapa.

Mwedzi makumi mana nemiviri anomirira nguva yokuedzwa kubva pamutemo weSvondo muUnited States kusvikira nguva yokuedzwa kwavanhu yavharwa. Asi mukati memwedzi makumi mana nemiviri iyoyo, zvichitevera nguva yokugadzirira yemakore makumi matatu, Kristu ari kusimbisa sungano mumunhu weboka rasara. Muprista wenhema, antikristu wokunyepera, anosvika kumugumo wake wokupedzisira, panzvimbo chaiyo pakafira Kristu mumutsara wake, iyo iri panzvimbo chaiyo pakafira Farao, mambo weEgipita, mumutsara wake. PaGomo reKarimeri vaporofita vaBhaari vakaurayiwa, nokudaro zvichiratidza rufu rwomuporofita wenhema pamutemo weSvondo. Pamurayiro weSvondo, pane muporofita wenhema anobva aurayiwa, dhiragoni inomiririrwa naFarao, nechikara chinomiririrwa nehupapa. Zvose izvi zvinomiririrwa pamutemo weSvondo zvakamirisana navaprista vaMwari, madzimambo avo, navaporofita vavo. Kereke inocheneswa nguva pfupi mutemo weSvondo usati wasvika, uye chipo chouporofita chinodzorerwa—panzvimbo chaiyo panofira muporofita wenhema. Kubva ipapo zvichienda mberi, hondo inenge iri pamusoro peshoko roupoporofita rechokwadi kana renhema.

Nthawi yophiphiritsa ya zaka 30 ikuimira nyengo imene imatsogolera ku lamulo la Lamlungu. Nyengoyi ndi nyengo yokonzekera ansembe, pakuti Khristu ndiye chitsanzo chawo m'zinthu zonse, pakuti amenewa ndiwo otsatira Mwanawankhosa. M'kati mwa zaka 30 zoyambirira za uneneri wa Abramu, pangano linakhazikitsidwa, motero kusonyeza kuti chilichonse chimene nyengo yokonzekera ansembe ikuimira, ndi nyengo imene Ambuye akonzanso pangano Lake ndi anthu zikwi zana limodzi ndi makumi anayi mphambu zinayi, monga momwe kwasonyzedwera ndi mbiri ya alpha ya Abramu. Nyengoyi ndi nthawi yokonzekera ansembe amene amayamba

kutumikira pa lamulo la Lamlungu, ali ndi zaka makumi atatu, pamene adzozedwa ndi Mzimu Woyera monga momwe Khristu anadzozedwera pa ubatizo Wake. Choonadi china chimene chingathe kupezedwa kuchokera mu mbiri ya alpha ya Abramu, n'chakuti chilichonse chimene nyengoyi ikuimira chimene chimatsogolera ku lamulo la Lamlungu, chiyenera kukhala chachikulu kwambiri, pakuti omega nthawi zonse imakhala yamphamvu kuposa alpha. Lamulo la Lamlungu ndi omega yoimiridwa ndi October 22, 1844, mtanda, Pasika ku Iguputo, ndi zina zotero.

Mutemo weSabata rinomirira kuguma kwenguva inomiririrwa nenguva yemakore makumi matatu. Rakafanoratidzirwa nenenge nyaya huru dzose dzeruponeso, uyezve ndiro kuguma kwenhoroono yesungano yavanhu vakasarudzwa yakatanga naAbramu. Nehuremu hwakadaro hweuchapupu hwechiporofita hunobata kuguma kwenguva iyi, pamwe chete nechinangwa chakakomba chenguva yacho pachayo, panotangira papi?

Kuna kipindi cha kinabii kinachowakilishwa na miaka thelathini ambacho, juu ya wingi wa mashahidi, kinaishia katika sheria ya Jumapili. Katika hatua hiyo, hufuata kipindi kingine kinachowakilishwa kwa viwango mbalimbali vya namba, na kila kimoja cha vipindi hivyo huwasilisha ushuhuda wa mstari wa historia ya unabii unaofuata baada ya sheria ya Jumapili. Baadhi ya vipindi hivyo vinawakilisha mstari wa ndani wa historia ya kanisa, na baadhi yake mstari wa nje wa ulimwengu unaokwenda kuelekea Har-Magedoni.

Pamwe zvakana panguva ino kuzviyeuchidza kuti tinoramba kushandiswa kweuporofita hupi nohupi hwenguva mumazuva okupedzisira sechinoreva mazuva api naapi anozivikanwa, kusvikira zuva neawa zvaziviswa pakupera kwematenda. Ndichashandisa Dhanieri chitsauko chegumi nembiri kuratidza pfungwa yangu yokusachashandisazve nguva youporofita. Muchitsauko chegumi nembiri mune ndima nhatu dzinoratidza nguva youporofita.

Zvino ndakanzwa murume akanga akapfeka mucheka werineni, akanga ari pamusoro pemvura yorwizi, paakasimudza ruoko rwake rworudyi noruboshwe rwake kudenga, akapika naiye anorarama nokusingaperi kuti zvichava kwenguva, nenguva mbiri, nehafu yenguva; uye kana achinge apedza kuparadzira simba ravanhu vatsvene, zvinhu izvi zvole zvichapedziswa. Danieri 12:7.

Kusukela ngesikhathi umhlatshelo wansuku zonke ususwa, kusungulwa lesinengiso esiletha incithakalo, kuyakuba lezinsuku eziyinkulungwane lamakhulu amabili lamatshumi ayisificaminwembili. UDanieli 12:11.

Wakakomborerwa ndiye anomirira, ndokusvika pamazuva ane chiuru chimwe namazana matatu namakumi matatu namashanu. Danieri 12:12.

VaMillerite vaiva nekunzwisisa kwakarurama kwendima imwe neimwe pamitatu iyi. Uprofita hutatu uhwu chikamu chezvokwadi dzinomirira nheyo. Kunyange zvakadaro, kunzwisisa kweMillerite kwendima idzi kwakanga kwakavakirwa pakushandisa musimbotti wokuti zuva rimwe rimire gore rimwe. Sezvo “nguva isisipo zvakare,” ndima idzi dzinofanira kuva nechimwe chishandiso, nokuti uprofita hwise huri kutaura pamusoro penguva yemvura yokupedzisira. Ndima idzi dzinofanira kuva nekunzwisisa kwemvura yokupedzisira kusingashandisi nguva kugadzira shoko, uye kusingapesani nekunzwisisa kweMillerite kwendima idzi. Maonero akarurama

eMillerite pamusoro pendima yepakati pamitatu iyi, (ndima yegumi neimwe), ndeokuti inomirira nguva ine zvikamu zviviri, inotanga nenguva yemakore makumi matatu, yozoteverwa nemakore 1260. Ndimba yegumi neimwe iri kuzivisa nguva yemakore makumi matatu inotangira mutemo weSvondo, sezvinomiririrwa nokumiswa kwechinonyangadza chinoparadza.

Dhanieri 12 ndiro chitsauko chiri muShoko raMwari chinoburitsa pachena nzira yokunatswa kwavanhu vaMwari, inoitika mumazuva okupedzisira panguva yokuguma apo chiprofita chinobva mubhuku raDhanieri chinosunungurwa pachisimbiso. Mundima 11 tinowana chiprofita icho mapiyona akanyatsonzwisisa sezvimoreva nguva yemakore makumi matatu inotungamirira mukati menguva yemakore 1260. Muchitsauko 12, zviprofita zvitatu zvemundima 7, 11, na12 zvose zvakaiswa chisimbiso kusvikira panguva yokuguma. Panguva yokuguma zviprofita zvitatu izvozvo zvinofanira kusunungurwa pachisimbiso, nokuti Shoko raMwari harimbokundikani. Muchitsauko ichocho chaimo, mufananidzo wakajeka kupfuura yose muBhaibheri wokuvharwa kwenguva yokunzwirwa tsitsi kwavanhu unoratidzwa pachena; naizvozvo chitsauko 12, zvirokwazvo uye zvakanyanya zvikuru, chiri kunyatsoratidza kuguma kweAdventism, kupfuura kutanga kweAdventism.

Buprofita butatu mu Danieli 12 bwakasindikizibwa mu mulyango gwennyini ogw'Ebyawandiikibwa mwe kusindikiza n'okuggulawo bisangamu amakulu gaabyo agasookerwako mu bunnabbi. Obunnabbi obwo obusatu buggyibwako akabonero mu byafaayo by'ekikumi mu amakumi ana mu buna, kubanga Alufa ne Omega bulijjo biraga enkomerero y'ekintu wamu n'entandikwa y'ekintu. Ekiggulwawo mu biro eby'obunnabbi ebisatu eby'omu ssuula 12 kikiikirira okuggulwawo okusembayo kw'Ekigambo kya Katonda eky'obunnabbi. Okuggulwawo okwo kulagibwa mu Kubikkulirwa essuula 1, okubikkulirwa kwa Yesu Kristo bwe kuggulwawo, nga ekiseera ky'okuggulwawo kw'omugisa tekinnatuuka. Olunyiriri 11 olwa Danieli 12 lwe lufaanana ne okukiikirira okw'oluberebere kwa obunnabbi obw'emirundi ebiri kwa Ibulayimu ne Pawulo, obwatandika n'ekiseera eky'emyaka amakumi asatu.

Utabiri ule watatu katika Danieli kumi na mbili ni vipindi vya mfano vinavyofunuliwa mwishoni kabisa mwa wakati wa mwisho, na kufunuliwa huko huleta utakaso wa mwisho wa watu wa Mungu. Utabiri wa kwanza kati ya hizo tatu unatolewa na Kristo Mwenyewe, na anapoweka wazi unabii huo amesimama juu ya maji akiwa amevaa kitani safi, akitambulisha mwisho wa kipindi cha kiunabii kinachowakilishwa kama miaka 1260, na kufafanua mwisho wa kipindi hicho kuwa ni mwisho wa kutawanywa kwa nguvu za watu wa Mungu. Watu wa Mungu katika siku za mwisho ni wale mia moja na arobaini na nne elfu, nao wametawanywa.

Sio tu kwamba Kristo amesimama juu ya maji akijibu swali, bali swali lenyewe linaanza kwa maneno "Mpaka lini?". "Mpaka lini?" ni ishara ya kinabii ambayo pia huulizwa Yesu wakati katika mstari wa kumi na tatu, wa Danieli nane, swali linaulizwa, "Mpaka lini?"

እናም አንዱ በወንዙ ውኃ ላይ ለነበረው በተልባ ልብስ ለተለበሰው ሰው፣ “የእነዚህ ድንቆች ፍጻሜ እስከ መቼ ይሆናል?” አለ።

Ndipo ndakanzwa murume wakanga akapfeka mucheka werineni, wakanga ari pamusoro pamvura dzerwizi, paakasimudza ruoko rwake rworudyi norworuoko rwake rworuboshwe

kudenga, akapika naIye anorarama nokusingaperi kuti zwichava kwenguva, nenguva mbiri, nehafu yenguva; uye kana achinge apedza kuparadzira simba ravanhu vatsvene, zvinhu izvi zvose zwichapedzwa. Danieli 12:6, 7.

Mbvunzo we wakabvunzwa kuna Yesu, wakamiririrwa somunhu wakapfeka nguo dzelineni, muchiratidzo cherwizi Hidhekeri, ndewokuti, “Kusvikira riniko kuguma kwezvishamiso izvi?,” uye muchiratidzo cherwizi Urai, Yesu, wakamiririrwa saPalimoni (uyo mutsvene wakati), anobvunzwa kuti, “Kusvikira riniko kuchava nechiratidzo pamusoro pechibayiro chezuva nezuva, nokudarika kunoparadza, kuti zvose zviri zviviri nzvimbo tsvene nehondo zvipiwe kuti zvikotsirwe pasi petsoka?”

Hanzvadzi White vanotaura kuti zviratidzo zvakapiwa kuna Danieri pamahombekombe enzizi huru dzeShinari zvino zviri mukuzadzikiswa, uye maererano nezviratidzo zvose zviri zviviri zvenzizi, Jesu anobvunzwa “mubvunzo” wechiporofita, uyo nguva dzose unobudisa mutemo weSvondo se“mhinduro.” Asi mhinduro dzose dziri mbiri dzinoratidzwa mukati memamiriro enguva yechiporofita, iyo yakaguma muna 1844. Mapiyona akanyatsoziva mhinduro yomubvunzo wechitsauko chechisere nechiratidzo cherwizi Ulai, uye vakanzwisisa kuti 1798 ndiyo nguva iyo kuparadzirwa kwesimba ravanhu vaMwari kwakaguma. Asi mushure ma1844, apo “kushandiswa kwenguva” kweShoko raMwari rechiporofita kwakaguma, mubvunzo wechiporofita wokuti “Kusvikira riniko?” unodzokorora kunzwisisa kwemapiyona sokuti “kusvikira pamazuva 2300, ipapo nzvimbo tsvene ichacheneswa panguva yomutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza” uye “zvose” zve“zvinoshamisa” zviri muchiratidzo chokupedzisira chaDanieri zwichapedziswa, apo kuparadzirwa kwavanhu vatsvene kwemazuva matatu nehafu okufananidzira kunoguma.

Chiono cha mto Hiddekeli kilicho katika sura tatu za mwisho za Danieli, na chiono cha mto Ulai kilicho katika sura ya saba hadi ya tisa, vinatambuliwa na Dada White kuwa ni “mito mikuu ya Shinari.” Wasomi wote wa historia na wa Biblia wanakubali kwamba kuna mito miwili tu, nayo yote ni mito mikuu, inayohusishwa na Shinari. Mito hiyo miwili ni Tigri (Hiddekeli) na Frati. Mto Ulai si Frati wa Shinari; ni mfereji mdogo wa maji uliotengenezwa na mwanadamu katika Uajemi, si katika Shinari. Mto Ulai katika chiono ambacho kina msingi na nguzo kuu ya Uadventista haupo katika Shinari, hata hivyo nabii mwanamke anamtambulisha Ulai kuwa ni Frati, mojawapo ya mito mikuu ya Shinari.

Chiono cha Hiddekel chinoratidza ngoroondo yokunze yedragoni, yechikara, nomuporofita wenhema vachitungamirira nyika kuArmagedhoni, uye chiono chaUlai chinomiririra basa raKristu mukubatanidza Uhumwari hwake nouvanhu hwomunhu. Muchiporofita, kufemerwa kunoshandisa rwizi rweUlai sechapupu chechipiri pamwe chete noRwizi Yufratesi kuti chizivise basa rinoitwa naKristu mukubatanidza Uhumwari hwake nouvanhu.

Yufurate na Tigre zote mbili zilianzia Edeni na zinapita katika urefu wote wa historia ya agano. Zinapotiririka hadi kwenye nguzo kuu ya Uadventista tarehe 22 Oktoba 1844, Yufurate huunganishwa na mfereji wa Ulai uliotengenezwa na mwanadamu ili kuwakilisha muungano wa Uungu na ubinadamu, unaotimizwa kwa utendaji wa imani ndani ya wale wanaowakilishwa kama wale laki moja na arobaini na nne elfu. Ulai unawakilisha jaribu juu ya mamlaka ya Neno la

Mungu la kinabii, kwa maana unaweka mamlaka ya Ellen White, anayebainisha mto wa Kiajemi wa Ulai kuwa mmoja wa mito mikuu ya Shinari, katika upinzani na wataalamu wa ulimwengu.

ឧបមាសព្រាញានៃនុលអ្វីឡាយ តំណាងឱ្យការសាកល្បងមួយអំពីពាក្យរបស់មនុស្ស
ឬព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ តើមនុស្សគឺមត្តរឬ,
ឬពាក្យដដែលបង្កើតឱ្យមានលើកបង្ហាញនោះគឺមត្តរ?
តើនុលអ្វីឡាយតំណាងតែនុលមួយនោះក្នុងបុរេសេចក្តីឬ,
ឬតំណាងឱ្យនុលពេញការណ៍មួយ
ដដែលមានទឹកកកស្នូលអង្រែនៃលាយបញ្ចូលជាមួយនឹងទឹកកកមនុស្ស?

Panogona kuva nezvimwe zvizhinji zvingasarudzwa padambudziko iri randasimudza, asi ndichaisa pachena dzimwe pfungwa kuti muone zvandiri kureva. Ko vanyori venhoroondo nevadzidzi vezvouMwari venyika ino vakarurama here, uye Hanzvadzi White vakakanganisa? Hapana anopikisa kuti “nzizi huru dzeShinari” iTigirisi neYufuratesi. Saka, kana Hanzvadzi White vachizivisa rwizi rweUlai muPezhiya serwizi rukuru rweShinari, ivo muporofita wenhema here? Kana kuti, ivo muporofita wechokwadi, asi vakakanganisa? Muporofita wechokwadi angaita zvikanganiso zvingani asati ayambuka muganhu ndokuzova muporofita wenhema? Kana kuti, vanyori venhoroondo ndivo vakakanganisa? Kana kuti, ivo vari kururama chaizvoizvo here? Kana kuti vanyori venhoroondo naHanzvadzi White vose vari kururama here? Ndakasimudza dambudziko iri nechinangwa chokushandisa tsananguro yedambudziko iri seimwe pfungwa yokuwedzera pamusoro pomunhu akanga akapfeka mucheka wakaisvonaka, akanga amire pamusoro porwizi, uyo anobvunzwa kuti, “Kusvikira riniko?” muzvose zviri zviviri, muchiratidzo chenzizi dzeHidhekeri neUlai.

Muna Danieri chitsauko 8, Danieri ari paShushani, muPezhiya; uye Shushani iri parwizi Ulai, urwo, nokuda kwebasa rezvekurima, rwunosanganisira rwizi rwechisikigo pamwe chete nhevedzano yemigero yemvura yakagadzirwa navanhu. Sezvo Ulai ichiyerera ichidzika mamwe makromita anenge zana nemakumi mashanu kana zvakadaro, inobatana panosangana nzizi dzeTigirisi neYufuratesi. Tigirisi neYufuratesi, idzo dzakatangira muEdheni, pakupedzisira dzinobatana; uye padzinonyatsobatana, rwizi Ulai runobva muPezhiya runosangana panzvimbo imwecheteyo. Kana rwizi Ulai rwasvika panzvimbo ine machakwi eTigirisi panosangana Tigirisi neYufuratesi, Ulai rinova chikamu chemvura inoumba nzizi huru dzeShinari. Vanyori venhoroondo vakarurama, uye saizvozvo, naSista Whitewo.

Pachitsauko White pavanotsanangura chiratidzo cheUlai muchitsauko chechisere, vari kuratidza rwizi runozivikanwa nehurongwa hwarwo hwemigero yemvura yakavakwa nevanhu inobatanidza nzizi dzeTigris neYufratesi, idzo dzinimirira nguva mbiri dzemakore 2520, dzakapera muna 1798 na1844.

Dzina lakale la mtsinje wa Tigris ndi Hidekeli; ndipo pokhudzana ndi mtsinje wa Firate, mitsinje iwiriya yaikidwa mwachindunji mwa uneneri kuti imagwirizanitsidwa ndi Asuri ndi Babulo, amene nawonso amadziwika kuti ndi mikango iwiri imene inali yoti ilange nkhosa za Mulungu. Mphamvu ziwiri zowonongazi zinali zitsanzo zoyambirira za mphamvu ziwiri zowononga za Roma yachikunja ndi Roma ya upapa, zimene ziri zizindikiro za mwamuna ndi mkazi, kapena

mpingo ndi boma. Roma yachikunja inali mwamuna woyimira ndale za boma, ndipo Roma ya upapa ndi mkazi wosayera wa ndale za mpingo. Asuri anali mwamuna ndipo Babulo anali mkazi mu ubale wawo wa uneneri, motero kuzindikiritsa Tigris monga mwamuna ndi Firate monga mkazi.

Mto Tigris ni mto wa sera za dola uliofika hadi mwaka 1798, na Eufirati wa sera za kanisa ulifika hadi 1844. Eufirati ilipaswa kufika hadi 1844, kwa kuwa ujumbe wa 1844 ulikuwa kuhusu Babeli, (Eufirati) iliyoanguka tena mwaka 1844. Eufirati ilipozalisha maporomoko ya maji mwaka 1844, mto Ulai, ambao nao ulikuwa umeungana katika mkutano wa mito kama ishara ya matendo ya kibinadamu, uliungana na maji ya mto ule mwingine. Mto wa sera za dola ulizuiwa mwaka 1798, wakati mamlaka ya kiraia ilipoondolewa kutoka kwa utawala wa upapa. Katika mwaka huo huohuo Marekani ilianza kutawala kama mnyama wa nchi na ufalme wa sita wa unabii wa Biblia. Mto Tigris ulizuiwa mwaka 1798, mahali hasa ambapo hatimaye dola italazimisha ulimwengu wote kubomoa kizuizi hicho, ambacho sasa kinazuia mafuriko ya mateso ya kipapa yaliyo karibu kuufagia ulimwengu kama gharika ifurikayo kwa nguvu. Ukuta huo, au kizuizi hicho, ni ukuta wa utengano kati ya kanisa na dola.

Muna 1844, zvole Euphrates neUlai zvinoratidza shoko ra1844 sekudonha kweBhabhironi, uye zvakare sebasa chairo iro Kristu akatanga muna 1844, apo, seMutumwa weSungano, Akanatsa mvura dzeBhabhironi namabasa avanhu kubva pakati pevanhu vaifanira kupinda munzvimbo Yake tsvene—vanhu vaifanira kucheneswa vasati vapinda muNzvimbo Tsvenetsvene. Kucheneswa kwekupedzisira kwevanhu ivavo kwakapedziswa nemvura yakadururwa pasi peshoko reMidnight Cry, uye madonhwe emvura eshoko reMidnight Cry iwayo akadururwa kubva mumvura yeTigris, sezvo vaMillerite vakaratidza Roma yeupapa na1798, uye sezvavakaratidza kudonha kweBhabhironi uye vakacheneswa shoko risati rasvika pamusuwo wakavharwa neshoko racho, kana kuti mungati—vakacheneswa nemvura yakauya kubva mumvura dzakadururwa dzeUlai, Tigris neEuphrates, apo vaiparidza shoko raDanieri 8:14, uye vakazadzisa shoko reMidnight Cry kusati kwavhurwa Zuva reYananiso rechokwadi.

Pa vhesi ya vhuṭahe ya ndima ya fumimbili kha Daniele, musi Kristo o ima nṭha ha maḍi a Hiddekel, u vha o ima nṭha ha maḍi a Tigris, maḍi a zwa muvhuso kha bono ḷine ḷa sumbedza matshimbilele a u fhedzisela a zwa muvhuso wa vhatu ane a isa kha u valwa ha tshifhinga tsha lufuno. O ima heneḑho a tshi fhindula mbudziso ya vhesi yo fhiraho, sa zwe zwa vha zwo ralo kha bono ḷa Mulambo wa Ulai, hune muthu o ambara ḷinene, ane heneḑho a vha Palmoni, Muvhali wa Vhuṭolo, a ṅea phindulo kha mbudziso ya vhesi yo fhiraho. Kha zwenezwo zwivhili nyambedzano ndi nyambedzano ya ṭaḑulu vhukati ha vharuṅwa na Kristo, nahone kha zwenezwo zwivhili mbudziso ndi iyi, “Zwi ḑo dzhia tshifhinga tshingafhani?”

Mhinduro ndeyemazuva 2300; muchitsauko 8 uye muchitsauko 12 inoti, “nguva, nenguva, nehafu yenguva.” Mhinduro iyi inonzwiswa semakore 2300 nemakore 1260, asi muna 1844 Mwari akaisa chirambidzo pakushandiswa kwenguva mukati meshoko rechiporofita, nokuti nguva haichavipozve. Chii chiri mhinduro yaPalmoni, iye murume akanga akafuka mucheka wakaisvonaka, kuchizvarwa Chake chokupedzisira? Mubvunzo wokuti, “Kusvikira riniko?” wakaratzidzwa pamusoro pezvapupu zvizhinji kuti uzivise mutemo weSvondo semhinduro

kumubvunzo uyu; saka nzvimbo tsvene inocheneswa here pamutemo weSvondo, uye “zvishamiso izvi zvose” zvinopera here pamutemo weSvondo? Ndezvipi “zvishamiso” zvinopera pamutemo weSvondo, uye “zvishamiso” izvozvo zvakatanga rini?

Ndipo mimi Danieli nikatazama, na tazama, walisimama wengine wawili, mmoja upande huu wa ukingo wa mto, na mwingine upande ule wa ukingo wa mto. Naye mmoja akamwambia yule mtu aliyekuwa amevaa kitani, aliyekuwa juu ya maji ya mto, Je! itakuwa muda gani hata kufika mwisho wa mambo haya ya ajabu?

Ndikanzwa murume akanga akapfeka nguo yomucheka wakaisvonaka, akanga ari pamusoro pemvura yorwizi; wakati asimudza ruoko rwake rworudyi norworuoko rwake rworuboshwe kudenga, akapika naIye anorarama nokusingaperi kuti zvichava zvenguva, nenguva, nehafu yenguva; uye kana achinge apedza kuparadzira simba ravanhu vatsvene, zvinhu izvi zvose zvichapedzwa. Danieri 12:5–7.

Mubvunzo wokufananidzira wokuti, “Kusvikira rinhi?” unoratidza mutemo weSvondo, uye mutumwa haana kubvunza kuti mutemo weSvondo wakanga uri rini, asi kuti kuguma kwezvishamiso kwaiva rini. “Zvishamiso” zvinopera pamutemo weSvondo; naizvozvo zvishamiso zvinotungamirira kumutemo weSvondo ndezvipi? Kana kuti, kuti tinyatsojekesa, “zvishamiso” zvinomiririrwa muchiratidzo chakapiwa paHidekero ndezvipi, sezvinomiririrwa muzvitsauko gumi kusvikira pagumi nembiri? Kana tikagona kuona kuti “zvishamiso” ndezvipi, tinogona kuwana kuti “zvishamiso” izvi zvinotanga rini. Muna Danieri gumi, Gabhurieri anonyatsotsanangura pachena kuti chinangwa chake chaiva chii mukubatana kwake naDanieri panguva yechiratidzo.

Zvino ndauya kuzokuzivisa zvaichawira vanhu vako mumazuva okupedzisira; nokuti chiratidzo ichi chichiri chemazuva mazhinji. Danieri 10:14.

Gabrieli alikuja kuwafanya watu wa Mungu wafahamu yatakayowapata katika siku za mwisho. Kudhani kwamba unabii wa Danieli kumi na mbili ulieleweka kwa usahihi na Wamilleri, lakini kutumia ukiri huo kukana matumizi ya sura hiyo kwa siku za mwisho—ni kubatilisha kusudi lililotajwa na Gabrieli. Mara tu Gabrieli anapoanza simulizi la unabii katika aya ya kwanza ya sura ya kumi na moja hadi aya ya tatu ya sura ya kumi na mbili, historia inayowakilishwa ni maelezo ya nje ya kiunabii kuhusu jinsi yule joka, yule mnyama, na yule nabii wa uongo wanavyoongoza ulimwengu hadi Har–Magedoni. Zimo sehemu katika sura hiyo zinazoeleza watu wa Mungu wakiteswa, lakini historia ya sura ya kumi na moja kimsingi ni ufunuo wa nje. Hii ina maana kwamba sura ya kumi na sura ya kumi na mbili zinawakilisha alfa na omega ndani ya njozi ya mwisho ya Danieli, kwa maana tofauti na sura ya kumi na moja, zote mbili zinaeleza ujumbe wa ndani unaotambulisha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Sura ya katikati ni uasi wa wanadamu kama unavyowakilishwa na mfalme wa kaskazini, papa wa Rumi, na sura ya alfa, yaani sura ya kumi, pamoja na sura ya omega, yaani sura ya kumi na mbili, zinatambulisha uzoefu wa ndani wa wale mia moja arobaini na nne elfu katika siku za mwisho. Sura zote tatu zinaongoza hadi kufungwa kwa muda wa rehema; sura ya alfa huanza kwa kumcha Mungu ambako kunawatenga madaraja mawili ya waabudu, na kufikia mwisho wa sura hiyo Danieli anapewa kuongezwa maradufu kwa nguvu, hivyo kutambulisha ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili. Sura ya kumi na mbili ndiyo sura ya omega, nayo inatambulisha ujumbe wa hukumu wa

malaika wa tatu.

Chitsauko chegumi nerimwe chinotsanangura kupanduka kwavanhu kubva pakuparadzwa kweJerusarema kusvikira pakupera kwenguva yenyasha, uko maererano naSista White kuri mufananidzo wokupera kwenguva yenyasha pakuguma kwenyika. Danieri 11 rinotanga pakuparadzwa kweJerusarema, nokuti Danieri aiva mumwe wevakatorwa vakaendeswa kuBhabhironi mukuparadzwa katatu kweJerusarema, uko kwakafananidzira kuparadzwa kweguta iroro rimwe chetero muna 70 AD, uyezve zvakare mumazuva okupedzisira sezvinomiririrwa nenyika.

Kuparadzwa kuviri kweJerusarema kwakaitika chaizvoizvo pazuva rimwe chete regore, kwakaparadzana nemakore mazana matanhatu nemakumi matanhatu namashanu. Kuparadzwa uku kuviri kwakaitika kuguta umo Areka yaifanira kunge iri. Shiro yakanga iinewo maitiro mamwe chete echiporofita uye inomiririra kuparadzwa kwekutanga kweguta umo kuvapo kwaMwari kwakanga kuripo, kana kwaifanira kunge kuripo. Apo Hanzvadzi White anoshandisa kuparadzwa kweJerusarema sechiratidzo chekuparadzwa kwemazuva okupedzisira, anenge achitaura pamusoro pehurukuro yaKristu pamusoro pekuparadzwa kweJerusarema.

Shilo, ukuonongeka kweJerusalema ngaphansi kukaNebukadinezari noThithu kungofakazi abathathu bezinsuku zokugcina, njengoba bemelwe ukuonakala komuzi kaNkulunkulu. IShilo ingumlayezo wengilosi yokuqala, ofundisa ukuba kumesatshwe uNkulunkulu, into u-Eli angayenzanga, nokuba anikwe inkazimulo, into u-Eli angayenzanga, ngoba ihora lokwahlulela kwakhe selifikile. Umlayezo wengilosi yesibili yilapho sithola khona ukuphindwa kabili, njengoba kumelwe nguNebukadinezari noThithu. Ukuonakala kwesithathu kweJerusalema, ezinsukwini zokugcina, kusekuvalweni komusa, okuyikuvalwa kokwahlulela.

Chitsauko chegumi nerimwe inhorooondo yokunze yemashoko engirozi nhatu. Chiri pakati pechiono chokuzviparadzana chiri muchitsauko chegumi, pamwe chete nokubata katatu kunopa simba kunoitika pazuva rechimakumi maviri nembiri rechiono chaDhanieri. Izvi zvinoreva kuti chitsauko chegumi nembiri chichavawo pamusoro penyaya yomukati yezvinowira vanhu vaMwari mumazuva okupedzisira. Zvinorevawo kuti chiedza chiri mukati mechitsauko chegumi nembiri chinopenya zvakapetwa makumi maviri nembiri kupfuura chiedza chiri muchitsauko chegumi.

M'masomphenya a pa Ulai, Khristu anafunsidwanso kuti, "Kwanthaŵi yaitali bwanji?" Mavesi khumi ndi awiri oyambirira asanafike pa funso limenelo m'vesi la khumi ndi chitatu, anali kufotokoza mbiri ya uneneri yooneka kunja, yokuimira tsatanetsatane wofunika wa maulamuliro a uneneri wa m'Baibulo. Mavesi khumi ndi awiri amenewo anali kungobwereza ndi kukulitsa mbiri yoimiridwa m'chaputala 7. Mbiri ya uneneri yoyalidwa m'mavesi amenewo ibwerezedwanso ndi kukulitsidwanso m'chaputala 11, kuyambira m'nthaŵi ya Amedi ndi Aperisi. Theka lomaliza la chaputala 8 ndi chaputala chonse cha 9 ndi chiyimiriro cha anthu a Mulungu a masiku otsiriza, choperekedwa ndi mneneri Danieli. Masomphenya a mbiri ya uneneri opezeka m'masomphenya a mitsinje ya Ulai m'chaputala zitatuzo, pamodzi ndi chiyimiriro cha anthu a Mulungu m'chaputalazo kudzera mu kulumikizana kwa Danieli ndi Gabrieli, ndi alpha kufika pa omega ya chaputala 10 kufika pa 12.

Nokubangelwa iHidekel iyi-omega, kanti i-Ulai iyi-alpha, amandla amelwe ukukhanya okwambulwa esahlukweni seshumi nambili, lapho isikhathi sokuphela sesifikile, aqhakazile ngokuphindwe amashumi amabili nambili kunombono oyinsika emaphakathi nesisekelo se-Adventism. Njengoba kunjalo-ke; ukukhanya kombono wokugcina kaDaniyeli kuhlonzwa ngokuqondile njengokukhanya okuhlotshaniswa nabantu bakaNkulunkulu ezinsukwini zokugcina. Lapho ingelosi ibuza umuntu embethe ilineni, “Kuyoze kube nini?” kuze kube sekupheleni kwalezi zimangaliso, lezo zimangaliso yilabo abakhanya njengezinkanyezi kuze kube phakade naphakade, njengoba umlando wesivumelwano sika-Abrama unanela umyalo wokuba u-Abrama abheke ezinkanyezini. Izimangaliso kuDaniyeli isahluko seshumi nambili zingukugugulwa kwabantu babe yisibonakaliso sabayizinkulungwane eziyikhulu namashumi amane nane.

Pane imwe nguva yapfuura takaratidza kuti ndima yegumi neimwe yaDhanieri gumi nembiri inoratidza nguva yechiporofita inoumbwa nenguva mbiri, yokutanga yadzo iri makore makumi matatu. Kutini ndigadzike kusimbisa kwakakodzera pandima yegumi neimwe, ndakaenda kundima yechinomwe; kuratidza kubatanidzwa kwaKristu pachake zvakwananga nezvishamiso zvaanoita pakati pevanhu vake mumazuva okupedzisira.

Pakudzokera pandima yegumi neimwe ndinoda kukuyeuchidza kuti chitsauko chegumi nembiri chinodanwa zvakwananga kuti “mazuva okupedzisira” naGabrieri. Mumazuva evane zviuru zana namakumi mana nezvina, mazuva avanenge vaiswa chisimbiso nokupinda musungano naMwari; maererano nebhuku raDhanieri, kuchava neshoko rakasvinudzurwa richakura kusvikira rava kuchema kukuru. Shoko iroto rinomiririrwa muchitsauko chegumi nembiri nenguva nhatu dzakasiyana dzuporofita, dzakatotsanangurwa kare nemaMillerite, uye dzakazotsigirwa noMweya weChiporofita. Nguva nhatu idzodzo hadzimiriri nguva, nokuti mutumwa mumwe cheteyo anosimudza maoko ake ose ari maviri kudenga muchitsauko chegumi nembiri, ndiye akasimudzawo ruoko rumwe kudenga muna Zvakazarurwa gumi, akapika kuti nguva yakanga isisazovapo. Chiziviso ichocho cha1844 chinoreva kuti nguva nhatu dzeuporofita dziri muna Dhanieri gumi nembiri inguva dzokufananidzira dzisina kuitirwa kumirira nguva.

Zvino, kana nguva yechiporofita yemufananidzo iri pakati muna Danieri 12 iri nguva yakapetwa kaviri inotanga namakore makumi matatu muchitsauko chacho chaicho umo Mikaeri anomuka, ipapo munoziva kuti nguva yakapetwa kaviri inotanga namakore makumi matatu ndiyo kuzadzikiswa kwakakwana kwechiporofita chealpha chaAbrama. Omega yechiporofita chenguva, iyo inotanga nhorroondo yesungano maererano navanhu vakasarudzwa, inosvika pakuzadzikiswa kwayo kwakakwana muchitsauko chimwe chetecho, icho chiri mugumo mukuru weuchapupu hwaDanieri pamusoro pezvichawira vanhu vaMwari mumazuva okupedzisira.

Pa nthawi ya mapeto, buku la Danieli limasulidwa chisindikizo, ndipo kuunika komwe kumatuluka kumasindikiza anthu a Mulungu. Pa nthawi ya mapeto, buku la Danieli limasulidwa chisindikizo, ndipo kuunika komwe kumatuluka kukuyimiridwa ndi nyengo zitatu za uneneri mkati mwa chaputala chomaliza cha Danieli. Chaputalacho ndi omega ya machaputala atatu amene amapanga masomphenya a Hidekel, ndipo masomphenya a Hidekel ndi omega ya machaputala atatu amene ayimira alpha ya masomphenya a Mitsinje a Danieli. Mitsinje imene inayambira mu Edeni potsiriza inafika kwa Danieli, ndipo pamenepo Mawu a Mulungu a uneneri anaiyendetsa kufika ku

gulu la a Millerite la mngelo woyamba ndi wachiwiri, gulu la alpha la magulu awiri a angelo atatuwo. Zaka 1290 za vesi la khumi ndi limodzi ndi omega ya uneneri wa zaka 430 wa Abramumu ndi Paulo.

Tisati taenderere mberi muna Danieri 12 nokubatana kwaro nechiporofita chaAbramumu, zvakanaka kuyeuka kuti Pauro akanga ari ani. Pauro akanga asiri muapostora kuvaHedheni chete, asi zvakangokoshawo kuti akapa shoko rake kubudikidza neShoko raMwari rechiporofita. Chinonyanya kukosha kupfuura izvozvo ndechekuti Pauro akanga ari muporofita wehurongwa hwenguva dzokushanda kwaMwari. Muporofita wehurongwa hwenguva dzokushanda kwaMwari ndiye muporofita anomutswa kuti atungamirire vanhu vaMwari kubva kune imwe nguva yokurongwa kwaMwari vachipinda mune imwe, saMozisi, kubva pakunamata paatari kuenda pakunamata paTembere Tsvene; Johani Mubhabhatidzi; kubva patembere tsvene ypanyika kuenda kuNzvimbo Tsvene yokudenga. Pauro akanyora mashoko mazhinji kupfuura vanyori vose veBhaibheri pamwe chete, uye mitemo yokushandiswa kwezviri pachena kuenda kune zvomweya, zvikuru kwazvo! Akamutswa kuti atsangure kuchinja kwezviri pachena zvichipinda mune zvomweya mukati mechimiro chavanhu vaMwari vesungano.

Paulo ndiye kiunganishi kati ya ahadi za agano za watu wateule wa Ibrahimu, wakati ambapo watu hao wateule walipobadilika kutoka kuwa halisi kwenda kuwa wa kiroho. Ikiwa hujathibitika sawasawa katika kuelewa nafasi ya Paulo katika historia ya agano, basi huenda usione jinsi ilivyo kwa kufaa kabisa kwa mpango wa Mungu kwamba unabii wa kwanza wa wakati kuhusu watu wa agano la Mungu ni unabii wa wakati wa pande mbili unaoanza kwa kipindi cha miaka 30. Unabii mmoja uliowekwa na baba wa watu wateule; na walipobadilika kuwa watu wateule wa kiroho, nabii wa kipindi cha mpango wa nyakati aliinuliwa ili kutambua na kueleza mabadiliko hayo, na pia kuithibitisha tena unabii wa wakati wa Abramumu kwa shahidi wa pili kutoka Agano Jipya unaopatana na shahidi wa kwanza kutoka Agano la Kale. Abramumu mwanzoni, kisha Paulo mwishoni, ni mifano inayoonyesha umuhimu wa zile 1290 za siku za mwisho.

Ticharamba muchinyorwa chinotevera.

“Chiono cha Zekaria cha Yoshua na Malaika kinahusu kwa nguvu ya pekee uzoefu wa watu wa Mungu katika matukio ya kufunga ya siku kuu ya upatanisho. Kanisa la masalio wakati huo litaletwa katika jaribu kubwa na dhiki. Wale wazishikao amri za Mungu na imani ya Yesu watahisi hasira ya joka na majeshi yake. Shetani huuhesabu ulimwengu kuwa raia wake; amepata utawala hata juu ya wengi wanaojiita Wakristo. Lakini hapa pana kikundi kidogo kinachopinga enzi yake kuu. Kama angeweza kuwafuta kutoka duniani, ushindi wake ungekuwa mkamilifu. Kama alivyozishawishi mataifa ya kipagani kuiangamiza Israeli, ndivyo katika wakati ulio karibu atakavyozichochea nguvu ova za dunia kuwaangamiza watu wa Mungu. Watu watatakiwa kutoa utii kwa amri za wanadamu kwa kukiuka sheria ya Mungu.

“Avo vakatendeka vua na Kalou era na vakatatawataki, beitaki, ka tarovi. Era na ‘soli yani mada ga mai vei ira na itubutubu, kei ira na veitacini, kei ira na wekadra, kei ira na nodra itokani,’ me yacova mada ga na mate. Luke 21:16. Na nodra inuinui duaduaga sa tiko ena loloma soli wale ni Kalou; na nodra iukui duaduaga sa na masu. Me vaka ni a masuti koya na Agilosu ko Josua, sa vaka kina na isoqosoqo lotu kena vo, ena yalomalumumu kei na

vakabauta sega ni wavering, era na kerea na veivosoti kei na veisereki ena vuku i Jisu, na nodra Dautataro. Era sa kila vakavinaka sara na nodra bula ivalavala ca, era sa raica na nodra malumalumu kei na nodra sega ni yaga; ka ra sa voleka ni yalolailai.”

“Muedzi u yima ekusuhi leswaku a va hehla, hilaha a yimeke hakona ku kaneta Yoshuwa. U kombetela tinguvu ta vona leti thyakisiweke, vumunhu bya vona lebyi kayivelaka. U humesa e rivaleni ku tsana ni vuphukuphuku bya vona, swidyoho swa vona swa ku pfumala ku nkensa, ni ku fana ka vona loku kayivelaka na Kriste, loku nyamiseke Muhlayisi wa vona. U ringeta ku va chavisa hi ku ehleketa leswaku mhaka ya vona a yi na ntshembo, leswaku xivati xa ku nyamisiwa ka vona a xi nge tshuki xi hlantswiwa. U tshembha leswaku hi ndlela yoleyo u ta lovisa ripfumelo ra vona leswaku va ta tshika ku yima va tiya, va wela emiringweni ya yena, kutani va fularhela ku tshembeka ka vona eka Xikwembu.”

Satani ane ruzivo rwakanyatsorurama rwezvivi zvaakayedza vanhu vaMwari kuti vaite, uye anoramba achivapomera, achiti, nokuda kwezvivi zvavo, vakarasikirwa nedziviro yaMwari, uye achizviti ane kodzero yokuvaparadza. Anoti vakafanira, sezvaari iye, kubviswa panyasha dzaMwari. “Ava here,” anodaro, “vanhu vachatora nzvimbo yangu kudenga, nenzvimbo yengirozi dzakabatana neni? Vanoti vanoteerera murayiro waMwari; asi vakachengeta here zvirevo zvawo? Havana kuva vanozvida ivo pachavo kupfuura kuda kwavanoita Mwari here? Havana kuisa zvido zvavo pachavo pamusoro pebasa Rake here? Havana kuda zvinhu zvenyika here? Tarirai zvivi zvakacherechedza upenyu hwavo. Tarirai kuzvifunga kwavo, utsinye hwavo, kuvengana kwavo. Mwari vachandidzinga here ini nengirozi dzangu kubva pamberi Pake, asi vozopa mubayiro avo vane mhosva yezvivi zvimwe chetezvo? Imi hamungagoni kuita izvi, Ishe, mukurumisira. Kururamisira kunoda kuti mutongo utongwe pamusoro pavo.”

“Asi ngakhale otsatira a Khristu anachimwa, sanadzipereke kuti alamuliridwe ndi mphamvu za satana. Alapa machimo awo ndipo afunafuna Ambuye mwa kudzichepetsa ndi kulapa kwa mtima, ndipo Mtetezi waumulungu amawapembedzera. Iye amene anazunzidwa kwambiri ndi kusayamika kwawo, amene amadziwa tchimo lawo komanso kulapa kwawo, alengeza kuti: ‘Ambuye akudzudzule, iwe Satana. Ndinapereka moyo Wanga chifukwa cha miyoyo iyi. Iwo alembedwa m’manja Mwanga. Angakhale ndi zoperewera pa makhalidwe awo; angakhale analephera m’zoyesayesa zawo; koma alapa, ndipo ndawakhululukira ndi kuwalandira.’”

ಕುಶಲತೆಯುಳ್ಳ ಸೃಷ್ಟಿತಾನನ ದಾಳಿಗಳು ಪರಬಲವಾಗಿವೆ, ಅವನ ಮೋಸಗಳು ಸೂಕಷಮವಾಗಿವೆ; ಆದರೆ ಕರತನ ದೃಷ್ಟಿ ತನನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅವರ ಸಂಕಟವು ಮಹತತಾಗಿದೆ; ಭಟಟಿಯ ಜವಾಲೆಗಳು ಅವರನನು ನುಂಗಿಬಿಡುವಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ; ಆದಾಗ್ಯೂ ಯೇಸು ಅವರನನು ಬೆಂಕಿಯಲಲಿ ಶೋಧಿಸಲಪಟಟಿ ಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊರತರವನು. ಅವರ ಭೌತಿಕಸವಭವವು ದೂರವಾಗುವುದು, ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಕರೆಸತನ ಸವರೂಪವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಮೂಡುವನು.

Dzimwe nguva Ishe vangaita sokuti vakanganwa njodzi dzinotarisanana nekereke Yavo uye kukuvadza kwaitwa pairi navavengi vayo. Asi Mwari haana kukanganwa. Hapana chinhu panyika ino chinokosha zvikuru kumwoyo waMwari sekereke Yavo. Hachisi chido Chavo kuti urongwa hwenyika uikanganise humbowo hwayo. Havaregi vanhu Vavo vachikundwa nemiedzo yaSatani. Vacharanga avo vanovamiririra zvisizvo, asi vachava nenyasha kuna vose

vanopfidza nomwoyo wose. Kuna avo vanodana kwaAri vachikumbira simba rokukudziridza chimiro chechiKristu, vachavapa rubatsiro rwose runodiwa.

“Munguva yokupedzisira vanhu vaMwari vachagomera nokurira pamusoro pezvinonyangadza zvinoitwa munyika. Nemisodzi vachayambira vakaipa pamusoro pengozi yavari mairi yokutsika-tsika murayiro waMwari, uye nokusuwa kusingagoni kutsanangurwa vachazvininipisa pamberi paShe mukutendeuka. Vakaipa vachaseka kusuruvara kwavo uye vachatsvinya kukumbira kwavo kwakakomba. Asi kurwadziwa nokuzvininipisa kwevanhu vaMwari chiratidzo chisingakanganisiki chokuti vari kudzorera simba nokukudzwa kwehunhu hwakarasika nemhaka yechivi. Imhaka yokuti vari kuswera pedyo naKristu, nokuti meso avo akatarira pautsvene Hwake hwakakwana, zvokuti vanoona zvakajeka zvikuru kuipa kunotyisa kwechivi. Unyoro nokuzvininipisa ndizvo zvinodiwa kuti munhu abudirire uye akunde. Korona yokubwinya yakamirira avo vanokotama patsoka dzomuchinjikwa.”

“Vakatendeka va Xikwembu, lava khongelaka hi ku tshembeka, va fana ni lava pfallereweke endzeni na Yena. Vona hi voxo a va swi tivi leswaku va sirhelelekile hi ku tiya ku fikela kwihi. Hi ku hlohloteriwa hi Sathana, vafumi va misava leyi va lava ku va lovisa; kambe loko mahlo ya vana va Xikwembu a ma nga pfuliwa, hilaha mahlo ya nandza wa Elix ma pfuliweke hakona eDothani, a va ta vona tintsumi ta Xikwembu ti dzime nxaxa ku va rhendzela, ti sivela mavandla ya munyama.”

“Sezvo vanhu vaMwari vachizvininipisa pamberi pake, vachikumbirira kuchena kwemoyo, murayiro unopiwa wokuti, ‘Bvisai nguo dzine tsvina,’ uye mashoko anokurudzira anotaurwa achiti, ‘Tarira, ndabvisa zvakaipa zvako kwauri, uye ndichakupfekedza nguo dzokushandurwa.’ Zekaria 3:4. Jasi risina gwapa rokukurama kwaKristu rinoiswa pamusoro pavana vaMwari vakaedzwa, vakayedzwa nemiedzo, vakatendeka. Vakasara vanozvidzwa vanopfekedzwa nguo dzokubwinya, vasingazombosvibiswazve nokuora kwenyika. Mazita avo anochengetwa mubhuku roupennyu reGwayana, akanyoreswa pakati pavakatendeka vemazera ose. Vakadzivisa mano omunyengeri; havana kubviswa pakutendeka kwavo nokudzvova kweshato. Zvino vachengetedzeka nokusingaperi pamazano omuidzi. Zvivi zvavo zvinoendeswa kumuvambi wechivi. ‘Ngowani yakanaka’ inoiswa pamusoro pemisoro yavo.”

“Satana paakanga achikurudzira mhosva dzake, vatumba vatsvene, vasingaoneki, vaifamba vachienda nokudzoka, vachiisa pamusoro pavakatendeka chisimbiso chaMwari mupennyu. Ava ndivo vanomira paGomo reZioni pamwe chete neGwayana, vane zita raBaba rakanyorwa pahuma dzavo. Vanoimba rwiyo rutsva pamberi pechigaro choushe, rwiyo urwo pasina munhu angarudzidza kunze kwavanhu vane zviuru zvine zana namakumi mana nezvina vakadzikinurwa panyika. ‘Ava ndivo vanotevera Gwayana kwose kwarinoenda. Ava vakadzikinurwa kubva pakati pavanhu, vari zvibereko zvokutanga kuna Mwari nokuna Gwayana. Uye mumuromo mavo hamuna kuwanikwa kunyengera: nokuti havana chavangapomerwa pamberi pechigaro choushe chaMwari.’ Zvakazarurwa 14:4, 5.

“Ke joale ho fihliloe phethahatso e feletseng ea mantsoe a Lengeloi: ‘Joale utloa, O Joshua moprista e moholo, uena le balekane ba hao ba lutseng pel’a hao; hobane ke batho ba makatsoang; etsoe, bonang, ke tla hlahisa Mohlanka oa Ka, Lekala.’ Zakaria 3:8. Krete o senoloa e le Molopolli le Mopholosi oa sechaba sa Hae. Joale ka sebele masala ke ‘batho ba

makatsoang, ' kaha meokho le ho kokobetsoa ha leeto la bona la boipeligrimi li nkeloa sebaka ke thabo le tlotla boteng ba Molimo le ba Konyana. 'Mohlang oo lekala la Jehova le tla ba letle le le khanyang, 'me litholoana tsa lefatše li tla ba tse khabane le tse ntle ho ba phonyohileng ba Iseraele. 'Me ho tla etsahala hore ea setseng Sione, le ea salang Jerusalema, o tla bitsoa ea halalelang, e leng e mong le e mong ea ngoliloeng har'a ba phelang Jerusalema.' Esaia 4:2, 3." Prophets and Kings 587–592.